

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
GOVERNMENT

Broj: 03-02-224/2023
Sarajevo, 30.01.2025. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Predstavnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedavajući
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa članom 172. stav (1) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i članom 164. stav (1) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), **radi razmatranja i usvajanja po skraćenom postupku, dostavljam Vam PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BANKAMA**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 165. hitnoj sjednici, održanoj 28.01.2025. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine.

Istovremeno molim da u skladu sa čl. 99. i 100. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i sa čl. 89. i 90. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama uvrstite u Prijedlog dnevnog reda prve naredne sjednice Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i u Prijedlog dnevnog reda prve naredne sjednice Doma naroda Parlamenta Federacije BiH.

S poštovanjem,

Prilog:

- Prijedlog zakona na bosanskom jeziku (CD),
- Odredbe zakona koje se mijenjaju i dopunjuju,
- Izjava o usklađenosti,
- Obrazac broj 2,
- Obrazac IFP NE i
- Zakon o bankama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/17)

**Co: Federalno ministarstvo finansija -
Federalno ministarstvo financija
gosp. Toni Kraljević, ministar**

Co: predmet

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

„EI“

PRIJEDLOG

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BANKAMA**

Sarajevo, januar 2025. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Donošenje ovog Zakona predlaže se po skraćenoj proceduri usvajanja, radi daljeg poticanja kreditne aktivnosti koja bi se mogla ostvariti podizanjem ograničenja izloženosti banaka prema jednom licu ili grupi povezanih lica za kreditna potraživanja koja nisu osigurana kolateralom sa 5% priznatog kapitala na 10% osnovnog kapitala, a što bi trebalo da doprinese i rastu privatnih i javnih investicija, kao podrška privredi i javnom sektoru. Dodatno, navedenim izmjenama i dopunama zakona se dodatno vrši usklađivanje sa direktivama Evropskog parlamenta, te se jasnije propisuju mjere za očuvanje kapitala i likvidnosti banaka kao važnog segmenta finansijskog sistema, kao i supervizorske mjere.

Naime, u dinamičnom i sve kompleksnijem finansijskom okruženju, efikasno reguliranje bankarskog sektora postaje ključno za osiguranje stabilnosti i održivosti ekonomije. Važeći Zakon o bankama zahtijeva izmjene i dopune kako bi se uskladio sa savremenim praksama, zakonodavstvom Evropske unije i globalnim standardima.

S obzirom da izmjene i dopune ovog Zakona nisu složene i da su manjeg obima, smatramo da su ispunjeni uslovi iz člana 172. stav (1) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i iz člana 164. stav (1) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24). Stoga se usvajanje ovog Zakona predlaže po skraćenoj proceduri.

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BANKAMA

Član 1.

U Zakonu o bankama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/17) u članu 2. tačka z) riječi: „iz tačke u)“ zamjenjuju se riječima: „iz tačke v)“.

U podtački 3) tačka na kraju se zamjenjuje zarezom i dodaje se nova podtačka 4) koja glasi:

„4) roditelji tog lica.“

Iza tačke vv) dodaju se nove tač. zz) do bbb) koje glase:

„zz) Rodno neutralna politika naknada predstavlja politiku naknada koja se zasniva na jednakoj plaći radnica i radnika za jednak rad ili rad jednake vrijednosti.

aaa) Postupak procjene adekvatnosti internog kapitala utvrđuje da li kapital banke pruža adekvatno pokriće za rizike kojima je izložena, ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, ako su takvi rizici procijenjeni kao materijalno značajni za banku, uključujući adekvatnost obračuna internih kapitalnih zahtjeva banke, kao i raspoloživog internog kapitala banke (ICAAP).

bbb) Postupak procjene adekvatnosti interne likvidnosti utvrđuje da li su likvidna sredstva banke adekvatna za pokriće tržišnog rizika likvidnosti i rizika likvidnosti izvora finansiranja (ILAAP).“

Član 2.

(1) Ovim zakonom se u zakonodavstvo Federacije djelimično preuzima Direktiva 2019/878 Evropskog parlamenta i Vijeća od 20.05.2019. godine o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, finansijskih holdinga, mješovitih finansijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti, te mjera za očuvanje kapitala (Tekst značajan za EGP), prečišćena verzija 02019L0878-20201228.

(2) Navođenje odredbi direktive iz stava (1) ovog člana vrši se isključivo u svrhu praćenja preuzimanja pravnih akata EU u zakonodavstvo Federacije.

Član 3.

U članu 16. stav (2) tačka b) riječi: „Odluke o minimalnim standardima sistema interne kontrole u bankama“ zamjenjuju se riječima: „propisa o minimalnim standardima kojima je definiran sistem internog upravljanja u bankama“.

U tački c) riječi: „Odluke o minimalnim standardima aktivnosti banaka na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma“ zamjenjuju se riječima: „propisa o upravljanju rizikom od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti“.

Član 4.

U članu 27. iza stava (4) dodaje se novi stav (5) koji glasi:

„(5) Agencija može pojedinačnoj banci odrediti dodatne kapitalne zahtjeve kako bi se pokrili rizici proistekli iz poslovanja te banke ili iz utjecaja ekonomskih ili tržišnih kretanja na profil rizika banke, iznad minimalno propisanih, ako se tokom provođenja

supervizije banke, te na osnovu postupka supervizorskog pregleda i procjene za pojedinačnu banku utvrdi jedno od sljedećeg:

- a) banka je izložena rizicima ili elementima rizika koji nisu pokriveni ili nisu dovoljno pokriveni minimalnim kapitalnim zahtjevima;
- b) banka ne ispunjava zahtjeve propisane u dijelu procesa interne procjene adekvatnosti kapitala, sistema upravljanja i velikih izloženosti i nije vjerovatno da bi druge nadzorne mjere bile dovoljne za blagovremeno osiguranje ispunjenja tih zahtjeva;
- c) banka ne uspijeva, u više navrata, uspostaviti ili održati odgovarajući nivo dodatnog kapitala za pokriće smjernica saopćenih banci nakon procesa testiranja otpornosti na stres u skladu sa članom 141. ovog zakona;
- d) druge situacije specifične za pojedinačnu banku za koje Agencija smatra da mogu povećati nadzornu zabrinutost."

Dosadašnji st. (5) do (9) postaju st. (6) do (10).

U dosadašnjem stavu (6) koji postaje stav (7) iza riječi: „adekvatnosti kapitala“ dodaju se riječi: „i likvidnosti banke“.

Član 5.

U članu 49. stav (4) iza riječi „zakona“ dodaje se zarez i riječi: „s tim da se članstvo unutar grupe tretira kao članstvo u jednom pravnom licu, pri tome vodeći računa o procjeni raspoloživog vremena za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora banke, te spremnost i mogućnost člana organa banke da posveti dovoljno vremena obavljanju svojih dužnosti i odgovornosti u radu organa banke sa ciljem razumijevanja poslovanja banke, značajnih rizika banke, te utjecaja poslovne strategije i strategije rizika na poslovanje banke“.

Član 6.

U članu 55. tačka m) riječi: „polugodišnjem i“ brišu se.

Član 7.

U članu 57. stav (3) mijenja se i glasi:

„(3) Ako banka nije značajna s obzirom na veličinu, internu organizaciju i vrstu, obim i složenost poslova i nema odbor za imenovanja, odbor za rizike, odbor za naknade, nadzorni odbor dužan je izvršavati zadatke iz čl. 60., 61. i 62. ovog zakona.“

Član 8.

U članu 70. iza stava (6) dodaje se novi stav (7) koji glasi:

“(7) Nadzorni odbor i uprava banke su dužni da, u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima koji definiraju njihove nadležnosti, postupaju savjesno i odgovorno te da imaju sposobnost dati nezavisno mišljenje s ciljem učinkovite procjene i preispitivanja odluke višeg rukovodstva kada je to potrebno, te kako bi mogli u svakom trenutku učinkovito nadzirati i pratiti donošenje odluka. Članstvo u grupi društava samo po sebi ne predstavlja prepreku za nezavisno mišljenje.“

Dosadašnji st. (7) do (11) postaju st. (8) do (12).

Član 9.

U članu 79. u tački d) riječi: „i koje upućuju na odgovarajuće i efikasno upravljanje rizicima“ zamjenjuju se riječima: „te su rodno neutralne“.

Član 10.

U članu 81. stav (1) iza tačke k) dodaje se nova tačka l) koja glasi:
„l) okolišne, socijalne i upravljačke rizike;“

Dosadašnja tačka l) postaje tačka m).

U stavu (5) iza riječi: „uključujući pravni rizik“, dodaje se zarez i riječi: „rizik modela i rizik eksternalizacije“.

Iza stava (12) dodaje se novi stav (13) koji glasi:

„13) Okolišni, socijalni i upravljački rizici su rizici vjerovatnoće gubitaka ili dodatnih troškova, ili gubitak planiranih prihoda, ili gubitak reputacije finansijske institucije zbog negativnog finansijskog utjecaja sadašnjih ili budućih faktora okolišnih, socijalnih i upravljačkih rizika na druge ugovorne strane i njihovu imovinu.“

Dosadašnji st. (13) i (14) postaju st. (14) i (15).

Član 11.

U članu 89. stav (1) riječ „priznatog“ zamjenjuje se riječju „osnovnog“.

Član 12.

U članu 90. stav (1) riječ „priznatog“ zamjenjuje se riječju „osnovnog“.

U stavu (2) riječi: „5% priznatog kapitala banke“ zamjenjuju se riječima: „10% osnovnog kapitala banke, a izuzetno do 15% osnovnog kapitala banke uz prethodnu saglasnost Agencije“.

U stavu (3) tač. b), c) i d) riječ „priznatog“ zamjenjuje se riječju „osnovnog“.

U stavu (7) iza riječi „banke“ dodaje se zarez i riječi: „te bliže uslove i način izdavanja saglasnosti iz stava (2) ovog člana“.

Član 13.

U članu 99. stav (2) broj „60“ zamjenjuje se brojem „90“.

Član 14.

Iza člana 102. dodaje se novi član 102a. koji glasi:

„Član 102a. (Obrada ličnih podataka)

Na obradu ličnih podataka primjenjuju se propisi kojima je uređena zaštita ličnih podataka.“

Član 15.

U članu 110. stav (6) iza riječi „proizvoda“ dodaje se zarez i riječi: „te kanala distribucije“, a iza riječi „aktivnosti“ dodaju se riječi: „i širenja oružja za masovno uništenje“.

Član 16.

U članu 124. stav (1) riječi: „do posljednjeg dana februara tekuće godine“ zamjenjuju se riječima: „sedam dana od dana predaje tih izvještaja Finansijsko-informatičkoj agenciji“.

Član 17.

U članu 137. stav (3) na početku se dodaje nova rečenica koja glasi: „Postupak supervizorskog pregleda i procjene banke (SREP) predstavlja sveobuhvatan proces koji obuhvata procjenu i ocjenjuje izloženost svake pojedinačne banke rizicima, uključujući i procjenu koja se odnosi na ICAAP i ILAAP u banci.“

Član 18.

U članu 139. stav (1) tačka b) iza riječi „stres,“ dodaju se riječi: „nadzor nad aktivnostima iz člana 88. stav (1) tačka c) ovog zakona,“.

Član 19.

U članu 196. stav (1) riječ „posebnog“ zamjenjuje se riječima: „jednog ili više posebnih“.

Član 20.

Banka je dužna uskladiti svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 21.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE

PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BANKAMA

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama sadržan je u članu III. 1. tačka c) koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članu IV. A 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije, a Parlament Federacije BiH, uz ostale ovlasti predviđene Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o vršenju dužnosti u federalnoj vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

II.1. Identifikacija i definicija problema

Banke, kao najznačajnije institucije finansijskog sistema, uređene su Zakonom o bankama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/17) čime je nastavljen proces usklađivanja zakonodavstva kojim se uređuje finansijski sektor sa savremenim standardima poslovanja i relevantnim direktivama Evropske unije.

S obzirom na to da bankarski sektor, kao integralni dio cjelokupnog finansijskog sektora, ima važnu ulogu u ekonomiji svake zemlje jer obavlja funkcije koje su od suštinske važnosti za njenu ekonomsku aktivnost, novim Zakonom o bankama iz 2017. godine unaprijeđeno je korporativno upravljanje u bankama, poboljšano interno upravljanje rizicima, uvedeni dodatni zaštitni slojevi kapitala, uređena kupoprodaja plasmana, ojačana nadzorna funkcija Agencije za bankarstvo i drugo. Također, među brojnim kvantitativnim i kvalitativnim standardima poslovanja, utvrđena su ograničenja izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, koja imaju za cilj sprečavanje preuzimanja prekomjernih rizika i posljedičnih negativnih efekata, koji mogu nastati u poslovanju sa ovim licima. Odredbama CRR-a II izmijenjena je osnovica za izračun velikih izloženosti u odnosu na CRR, te je u skladu sa navedenim potrebno izmijeniti osnovicu za izračun velikih izloženosti u odnosu na CRR, odnosno zamijeniti riječ „priznati“ kapital u „osnovni“ kapital.

Imajući u vidu stepen razvijenosti bankarskog sektora Federacije BiH, prilikom uređenja pitanja izloženosti banaka prema jednom licu ili grupi povezanih lica zauzet je konzervativniji pristup u odnosu na uređenje ovog pitanja u razvijenim zemljama Evropske unije. U tom smislu, 2017. godine utvrđeno je ograničenje izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica za ona kreditna potraživanja koja nisu osigurana kolateralom u maksimalnom iznosu od 5% priznatog kapitala banke.

Tokom primjene Zakona o bankama, izvršeno je praćenje primjene pomenutog ograničenja, te je zaključeno da bi se šira kreditna aktivnost bankarskog sektora u cjelini mogla ostvariti podizanjem ovog ograničenja sa 5% priznatog kapitala na 10% osnovnog kapitala, a izuzetno do 15% osnovnog kapitala banke uz prethodnu saglasnost Agencije, a da, pri tome, ne dođe do ugrožavanja stabilnosti bankarskog sektora. Predmetno ograničenje nije definirano ni propisima zemalja okruženja, a ni u legislativi Evropske unije relevantnoj za poslovanje banaka (Regulativi (EU) br.

575/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. juna 2013. godine o prudencionim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Regulative (EU) br. 648/2012).

Navedenim izmjenama i dopunama Zakona se dodatno vrši usklađivanje sa relevantnim definicijama iz Direktive (EU) 2019/878 Evropskog parlamenta i Vijeća od 20. maja 2019. godine o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, finansijskih holdinga, mješovitih finansijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti, te mjera za očuvanje kapitala. Navedene odredbe su važne za blagovremeno ispunjavanje definiranih strateških prioriteta za održavanje ekvivalencije bankarske regulative u Federaciji BiH sa EU regulatornim okvirom, te se jasnije propisuju mjere za očuvanje kapitala i likvidnosti banaka kao bitnog segmenta finansijskog sistema.

Pored navedenog, predloženim izmjenama i dopunama Zakona o bankama izvršeno je usklađivanje sa relevantnim odredbama CRD V, s ciljem uvođenja obaveze da politike naknada banke moraju biti rodno neutralne. Načelo jednake plaće muškaraca i žena za jednak rad ili rad jednake vrijednosti sadržano je u odredbama Ugovora o funkcioniranju Evropske unije. Navedene odredbe su bitne za blagovremeno ispunjavanje definiranih strateških prioriteta za održavanje ekvivalencije bankarske regulative u Federaciji BiH sa EU regulatornim okvirom.

Kako su okolišni, socijalni i upravljački (ESG) rizici postali sve relevantniji za banke i njihovo poslovno okruženje, banke iste moraju uzeti u obzir u procesu upravljanja rizicima. U skladu sa navedenim, predloženo je uključivanje ESG rizika u sistem upravljanja rizicima u banci, kako bi isti obuhvatio sve rizike koje banka smatra značajnim i kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju.

S obzirom da je Odluka o minimalnim standardima sistema interne kontrole u bankama stavljena van snage i zamijenjena novom Odlukom o sistemu internog upravljanja u banci („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/21), predložena je tehnička izmjena kako pozivanje na odredbe konkretnog podzakonskog akta ne bi bilo ograničavajuće u praksi i zahtijevalo češće izmjene zakona.

Zbog blagovremenog ispunjavanja definiranih strateških prioriteta za održavanje ekvivalencije bankarske regulative u Federaciji BiH sa EU regulatornim okvirom, predložene su dopune kojima se daje temelj za daljnje izmjene Odluke o izračunavanju kapitala banke i Odluke o postupku supervizorskog pregleda i procjene banke, čime bi se u potpunosti transponirale odredbe članova 104. i 104a. CRD V.

Nadalje, trenutnim odredbama člana 49. stav (4) Zakona o bankama, bankama članicama velikih bankarskih grupacija sa sjedištem u EU se onemogućava da u nadzorne odbore imenuju lica koja istovremeno obnašaju članstvo u organima upravljanja više članica grupacije što značajno utječe na razmjenu iskustava i dobrih međunarodnih praksi unutar članica iste grupacije. Naime, član nadzornog odbora koji je istovremeno član nadzornih odbora u više društava iste grupacije, u odnosu na druge članove, bolje poznaje grupne sisteme i procese rada, veze i odnose među različitim subjektima grupacije, te može lokalno da primjeni tako stečena znanja i iskustva.

S obzirom da je Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH propisano godišnje izvještavanje i prezentiranje finansijskih izvještaja, izvršeno je usklađivanje sa istim, te je ukinuta obaveza polugodišnjeg izvještavanja.

Također, u članu 57. Zakona izvršena su određena usklađivanja i jasnije uređivanje ove oblasti na način da se izbjegnu nejasnoće i tekst koji može imati dvojaku konotaciju.

U cilju efikasnijeg procesa kupoprodaje potraživanja, predložena je izmjena Zakona kojom bi se produžio rok u kojem je banka dužna prije zaključivanja ugovora o kupoprodaji potraživanja pisanim putem zatražiti saglasnost Agencije. Trenutnim odredbama Zakona o bankama rok je 60 dana, dok je predloženim izmjenama rok produžen na 90 dana.

U cilju usaglašavanja sa novim Zakonom o zaštiti ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, dodaje se novi član 102a.

Također, zbog usaglašenosti rokova za predaju finansijskih izvještaja u članu 124. stav (1) produžen je rok za predaju finansijskih izvještaja najkasnije do 7 dana od dana predaje izvještaja Finansijsko informatičkoj agenciji.

U Zakonu o bankama je propisano imenovanje posebnog upravnika u jedinici. Predloženim izmjenama i dopunama se omogućava imenovanje većeg broja privremenih upravnika s ciljem efikasnijeg upravljanja procesom restrukturiranja.

II.2. Ciljevi koji se namjeravaju postići donošenjem zakona

Predloženi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o bankama donosi se u cilju daljeg poticanja kreditne aktivnosti koja bi se mogla ostvariti podizanjem ograničenja izloženosti banaka prema jednom licu ili grupi povezanih lica za kreditna potraživanja koja nisu osigurana kolateralom sa 5% priznatog kapitala na 10% osnovnog kapitala, a izuzetno do 15% osnovnog kapitala banke uz prethodnu saglasnost Agencije, a što bi trebalo da doprinese i rastu privatnih i javnih investicija, kao podrška privredi i javnom sektoru. Donošenje ovog zakona predstavlja jednu od niza mjera za poboljšanje pristupa finansijama, da bi se preduprijedile moguće štetne posljedice nedovoljnih izvora finansiranja za podršku razvojnih investicija. Ostala ograničenja u poslovanju sa povezanim licima, utvrđena zakonom, i dalje ostaju na snazi i ne mijenjaju se, a tiču se velike izloženosti, najveće dopuštene izloženosti, kao i uslova za prekoračenje najveće dopuštene izloženosti.

Posmatranjem više članstava jednim članstvom unutar iste grupacije, te davanje mogućnosti da banke u svoje nadzorne odbore imenuju lica koja obnašaju funkcije u više društava unutar iste grupacije, će doprinijeti boljoj povezanosti među članicama, implementaciji međunarodnih standarda, te jačanju ekspertnog mišljenja na nivou lokalnog nadzornog odbora, posebno kada se radi o razumijevanju rizika specifičnih za grupu i unutar grupne izloženosti te kako će oni utjecati na finansiranje, kapital, likvidnost i profil rizičnosti grupe u normalnim i nepovoljnim okolnostima.

Izvršena su određena usklađivanja važećeg Zakona sa odredbama koje su važne za blagovremeno ispunjavanje definiranih strateških prioriteta za održavanje ekvivalencije bankarske regulative u Federaciji BiH sa EU regulatornim okvirom, te se jasnije propisuju mjere za očuvanje kapitala i likvidnosti banaka kao bitnog segmenta finansijskog sistema.

Pojedinim predloženim izmjenama izvršena su određena usklađivanja i jasnije uređivanje oblasti bankarstva na način da se izbjegnu nejasnoće i tekst koji može imati dvojaku konotaciju.

II.3. Alternativna rješenja - identifikacija opcija

Opcija 1: Ne poduzimati ništa

Koristi: Nema koristi, jer cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Troškovi: Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Opcija 2: (nenormativno rješenje)

Koristi: Cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Troškovi: Cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Opcija 3: (normativno rješenje)

Koristi: Normativno rješenje bit će izvršeno kroz izmjene i dopune Zakona o bankama.

Troškovi: Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Opcija 4: (normativno rješenje)

Koristi: Drugo normativno rješenje, odnosno donošenje novog Zakona o bankama, potencijalno bi moglo biti korisno, ali kako se radi o malim izmjenama pristupilo se izradi izmjena i dopuna, a ne novog zakona. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Troškovi: Drugo normativno rješenje, odnosno donošenje novog Zakona o bankama, bi moglo biti korisno, ali kako se radi o malim izmjenama pristupilo se izradi izmjena i dopuna, a ne novog zakona. Ova opcija nema značajne utjecaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

III. USKLAĐENOST SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

Nakon uvida u primarne i sekundarne izvore prava Evropske unije i analize odredbi Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama ustanovljeno je da postoje izvori EU *acquis* relevantni za materiju koju uređuje dostavljeni Prijedlog, te da su odredbe djelimično usklađene s njima.

Predmetna materija, u dijelu primarnih izvora prava EU, uređena je Ugovorom o funkcioniranju Evropske unije (prečišćeni tekst), Dio treći - Politike i unutrašnja djelovanja unije, Glava IV - Slobodno kretanje osoba, usluga i kapitala, Poglavlje 2. - Pravo poslovnog nastana, Član 53. (bivši član 47. UEZ-a), eng. Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union, Part Three - Union Policies and Internal actions, Title IV - Free movement of persons, services and capital, Chapter 2 - Right of establishment, Article 53 (ex Article 47 TEC).

Navedeno je u dijelu sekundarnih izvora prava EU, djelimično usklađeno sa sljedećim izvorima:

- Direktiva (EU) 2019/878 Evropskog parlamenta i Vijeća od 20.05.2019. godine o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, finansijskih holdinga, mješovitih finansijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti, te mjera za očuvanje kapitala (Tekst značajan za EGP) (SL L 150 7.6.2019.) koju je izmijenila Direktiva (EU) 2021/338 Evropskog parlamenta i Vijeća od 16. februara 2021. o izmjeni Direktive 2014/65/EU u pogledu zahtjeva za informacije, upravljanja proizvodima i ograničenja pozicija, i direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/878 u pogledu njihove primjene na investicijska društva, radi pomoći oporavku od krize uzrokovane bolešću COVID-19 (Tekst značajan za EGP) (SL L 68, 26.2.2021.) i koju je ispravio Ispravak Direktive (EU) 2019/878 Evropskog parlamenta i Vijeća od 20. maja 2019. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, finansijskih holdinga, mješovitih finansijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti te mjera za očuvanje kapitala ST/6124/2020/REV/2 (SL L 212, 3.7.2020.) engl. Directive (EU) 2019/878 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2019 amending Directive 2013/36/EU as regards exempted entities, financial holding companies, mixed financial holding companies, remuneration, supervisory measures and powers and capital conservation measures (Text with EEA relevance) (OJ L 150 7.6.2019), amended by Directive (EU) 2021/338 of the European Parliament and of the Council of 16 February 2021 amending Directive 2014/65/EU as regards information requirements, product governance and position limits, and Directives 2013/36/EU and (EU) 2019/878 as regards their application to investment firms, to help the recovery from the COVID-19 crisis (Text with EEA relevance) (OJ L 68, 26.2.2021) and corrected by: Corrigendum to Directive (EU) 2019/878 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2019 amending Directive 2013/36/EU as regards exempted entities, financial holding companies, mixed financial holding companies, remuneration, supervisory measures and powers and capital conservation measures ST/6124/2020/REV/2 (OJ L 212, 3.7.2020).

IV. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Članom 1. Prijedloga zakona predlaže se da u članove uže porodice povezanih lica ubrajaju i roditelji tog lica, te je definirano da rodno neutralna politika naknada predstavlja politiku naknada koja se zasniva na jednakoj plaći radnica i radnika za jednak rad ili rad jednake vrijednosti. Također, dodane su definicije pojmova ICAAP (postupak procjene adekvatnosti internog kapitala) i ILAAP (postupak procjene adekvatnosti interne likvidnosti).

Član 2. U skladu sa odredbama člana 3. stav (1) tačka b) i stav (2) istog člana Uredbe o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine sa pravnom stečevinom Evropske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 98/16) naveden je naziv Direktive sa kojom je vršeno djelomično usklađivanje, a u svrhu praćenja preuzimanja pravnih akata EU u zakonodavstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

Članom 3. predložena je tehnička izmjena, s obzirom da je Odluka o minimalnim standardima sistema interne kontrole u bankama stavljena van snage i zamijenjena novom, kako pozivanje na odredbe konkretnog podzakonskog akta ne bi bilo ograničavajuće u praksi i zahtijevalo češće izmjene zakona.

Članom 4. dodaje se novi stav kojim je propisano da Agencija može pojedinačnoj banci odrediti dodatne kapitalne zahtjeve kako bi se pokrili rizici proistekli iz poslovanja te banke ili iz utjecaja ekonomskih ili tržišnih kretanja na profil rizika banke, iznad minimalno propisanih, ako se tokom provođenja supervizije banke, te na osnovu postupka supervizorskog pregleda i procjene za pojedinačnu banku utvrdi da je banka izložena rizicima ili elementima rizika koji nisu pokriveni ili nisu dovoljno pokriveni minimalnim kapitalnim zahtjevima, da banka ne ispunjava zahtjeve propisane u dijelu procesa interne procjene adekvatnosti kapitala, sistema upravljanja i velikih izloženosti i nije vjerovatno da bi druge nadzorne mjere bile dovoljne za blagovremeno osiguranje ispunjenja tih zahtjeva, da banka ne uspijeva, u više navrata, uspostaviti ili održati odgovarajući nivo dodatnog kapitala za pokriće smjernica saopćenih banci nakon procesa testiranja otpornosti na stres u skladu sa članom 141. ovog zakona i u drugim situacijama specifičnim za pojedinačnu banku za koje Agencija smatra da mogu povećati nadzornu zabrinutost.

Članom 5. je propisano da se članstvo unutar grupe tretira kao članstvo u jednom pravnom licu, pri tome vodeći računa o procjeni raspoloživog vremena za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora banke, te spremnost i mogućnost člana organa banke da posveti dovoljno vremena obavljanju svojih dužnosti i odgovornosti u radu organa banke sa ciljem razumijevanja poslovanja banke, značajnih rizika banke, te utjecaja poslovne strategije i strategije rizika na poslovanje banke.

Članom 6. ukida se obaveza polugodišnjeg izvještavanja.

Članom 7. se mijenja član 57. stav (3) zakona, te se propisuje da ako banka nije značajna s obzirom na veličinu, internu organizaciju i vrstu, obim i složenost poslova i nema odbor za imenovanja, odbor za rizike, odbor za naknade, nadzorni odbor dužan je izvršavati zadatke iz čl. 60., 61. i 62. ovog zakona.

Članom 8. dodaje se novi stav kojim je propisano da su nadzorni odbor i uprava banke dužni da, u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima koji definiraju njihove nadležnosti, postupaju savjesno i odgovorno te da imaju sposobnost dati nezavisno mišljenje s ciljem učinkovite procjene i preispitivanja odluke višeg rukovodstva kada je to potrebno, te kako bi mogli u svakom trenutku učinkovito nadzirati i pratiti donošenje odluka. Članstvo u grupi društava samo po sebi ne predstavlja prepreku za nezavisno mišljenje.

Članom 9. se riječi „i koje upućuju na odgovarajuće i efikasno upravljanje rizicima,“ zamjenjuju riječima „te su rodno neutralne,“.

Članom 10. se u vrste rizika u poslovanju banke uključuju i okolišni, socijalni i upravljački rizici, te rizik modela i rizik eksternalizacije. Osim toga, dodaje se novi stav kojim su definirani okolišni, socijalni i upravljački rizici.

Članom 11. predloženih izmjena gdje se riječ „priznatog“ zamjenjuje riječju „osnovnog“.

Članom 12. se riječ „priznatog“ se zamjenjuje riječju „osnovnog“, te se predlaže da se ograničenje izloženosti banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, za kreditna potraživanja koja nisu osigurana kolateralom, poveća sa 5% priznatog kapitala na 10% osnovnog kapitala, a izuzetno do 15% osnovnog kapitala banke uz prethodnu saglasnost Agencije, radi šire kreditne aktivnosti i rasta investicija.

Članom 13. se produžava rok u kojem je banka dužna prije zaključivanja ugovora o kupoprodaji potraživanja pisanim putem zatražiti saglasnost Agencije.

Član 14. propisuje kako se na obradu ličnih podataka primjenjuju propisi kojima je uređena zaštita ličnih podataka.

Članom 15. se vrši usklađivanje sa Odlukom o upravljanju rizikom od SPNIFTA.

Članom 16. se produžava rok u kojem se predaju finansijski izvještaji.

Članom 17. pojašnjen je pojam supervizije banaka.

Članom 18. je u sklopu procjene rizika predviđen i nadzor nad aktivnostima iz člana 88. stav (1) tačka c) zakona.

Članom 19. riječ „posebnog“ zamjenjuje se riječima „jednog ili više posebnih“.

Član 20. odnosi se na usklađivanja poslovanja banaka.

Članom 21. uređuje se stupanje na snagu ovog zakona.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati finansijska sredstva iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.

ODREDBE ZAKONA KOJE SE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU:

Član 2.

(Značenje pojedinih pojmova)

Pojedini pojmovi, koji se upotrebljavaju u ovom zakonu, imaju sljedeće značenje:

a) Banka je dioničarsko društvo sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), koje ima dozvolu za rad Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija), čija je djelatnost primanje depozita i sredstava sa obavezom vraćanja i davanje kredita za vlastiti račun, a može obavljati i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

b) Strana banka je pravno lice sa sjedištem u inostranstvu koje ima dozvolu za rad regulatornog organa države porijekla, osnovano kao banka i upisano u registar kod nadležnog organa te države.

c) Organizacioni dijelovi banke i banke sa sjedištem u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: RS) ili Distriktu Brčko Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko Distrikt) su podružnice, kao osnovne poslovne jedinice, i niži organizacioni dijelovi zavisni od podružnice, kao što su ekspoziture, šalteri, agencije i slično, koji nemaju svojstvo pravnog lica, a obavljaju sve ili dio poslova koje može obavljati banka u skladu sa ovim zakonom.

d) Predstavništvo, u smislu ovog zakona, je organizacioni dio banke otvoren u inostranstvu ili banke izvan Federacije, otvoren u Federaciji, bez svojstva pravnog lica, koji ne može da obavlja poslove banke, i koji obavlja samo poslove istraživanja tržišta i davanja informacija, te predstavljanja i promoviranja banke koja ga je osnovala.

e) Nadležno regulaciono tijelo je tijelo koje je posebnim propisom ovlašteno da daje i oduzima dozvole za rad licima u finansijskom sektoru i vrši kontrolu, odnosno nadzor nad ovim licima ili uređuje njihovo poslovanje, kao i odgovarajuće tijelo Europske unije sa ovim nadležnostima u skladu s propisima Europske unije.

f) Država porijekla je država u kojoj su strana banka ili drugo lice u finansijskom sektoru osnovani i u kojoj su dobili dozvolu za rad.

g) Klijent je bilo koje lice koje koristi ili je koristilo usluge banke ili lice koje se obratilo banci radi korištenja usluga i koje je banka kao takvo identifikovala.

h) Vlasničko učešće znači bilo koje vlasničko učešće registrirano u nadležnoj instituciji kojim je definiran ulog u novcu ili drugoj imovini koja predstavlja proporcionalan interes u pravu upravljanja pravnim licem.

i) Kvalificirano učešće znači direktno ili indirektno ulaganje u pravno lice koje predstavlja 10% ili više kapitala ili glasačkih prava ili koje omogućava ostvarivanje značajnog utjecaja na upravljanje tim pravnim licem.

j) Značajno učešće postoji kada jedno lice ima:

1) direktno ili indirektno pravo ili mogućnost da ostvari 20% ili više glasačkih prava u drugom pravnom licu odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad 20% ili više kapitala tog pravnog lica, ili

2) mogućnost efektivnog vršenja znatnog utjecaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica.

k) Kontrolno učešće postoji kada jedno lice:

1) samo ili sa jednim ili više drugih lica, koja su sa njim povezana ili zajednički djeluju ima direktno ili indirektno 50% ili više glasačkih prava u pravnom licu, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad 50% ili više kapitala tog pravnog lica, ili

- 2) mogućnost izbora najmanje polovine članova nadzornog odbora, ili
- 3) na drugi način vrši dominantan utjecaj na upravljanje pravnim licem na osnovu svog svojstva člana ili dioničara ili na osnovu zaključenog ugovora, u skladu sa propisom kojim se uređuju privredna društva.

l) Matično društvo pravnog lica je društvo koje u tom pravnom licu ima kontrolno učešće.

m) Zavisno društvo pravnog lica je društvo u kome to pravno lice ima kontrolno učešće.

n) Pridruženo društvo pravnog lica je društvo u kome to pravno lice ima značajno učešće.

o) Podređeno društvo pravnog lica je zavisno ili pridruženo društvo tog pravnog lica.

p) Grupa društava je grupa koju čine matično društvo pravnog lica, njegova podređena društva i pridružena društva društava pravnog lica.

r) Bankarska grupa je grupa društava koju čine isključivo ili većina lica u finansijskom sektoru i u kojoj najmanje jedna banka ima svojstvo najvišeg matičnog društva ili svojstvo zavisnog društva.

s) Matično društvo grupe društava je pravno lice u kome nijedno drugo pravno lice nema kontrolno učešće.

t) Nadređena banka u bankarskoj grupi je banka koja:

- 1) kontroliše ostale članove bankarske grupe i/ili
- 2) ima učešće u kapitalu ili glasačkim pravima od najmanje 20% pojedinačno u ostalim članovima bankarske grupe.

u) Povezana lica su fizička i pravna lica koja su međusobno povezana vlasništvom nad kapitalom ili upravljanjem kapitalom sa 20% ili više glasačkih prava ili kapitala ili na drugi način povezana radi postizanja zajedničkih poslovnih ciljeva, tako da poslovanje i rezultati poslovanja jednog lica mogu značajno utjecati na poslovanje, odnosno rezultate poslovanja drugog lica.

Povezanim licima smatraju se:

- 1) članovi porodice, koji imaju značenje utvrđeno u propisu o privrednim društvima,
- 2) lica koja su međusobno povezana:
 - tako da jedno lice, odnosno lica koja se smatraju povezanim licima u skladu sa ovom tačkom, zajedno, posredno ili neposredno, učestvuju u drugom licu,
 - tako da u dva lica učešće ima isto lice, odnosno lica koja se smatraju povezanim licima u skladu sa ovom tačkom kao članovi uprave, nadzornog odbora i drugih organa u pravnom licu u kojem obavljaju tu funkciju, odnosno u kojem su zaposleni, i članovi porodice tih lica, na način propisan za povezana lica zakonom kojim se uređuje poslovanje privrednih društava.

Povezana lica su dužna prijaviti poslove i radnje u kojima postoji lični interes i izbjegavati sukob interesa.

Grupa povezanih lica znači jedno od sljedećeg:

- 1) dva ili više fizičkih ili pravnih lica koja, ako se ne dokaže drugačije, predstavljaju jedan rizik, jer jedno od njih, direktno ili indirektno, ima kontrolu nad drugim licem ili drugim licima;
- 2) dva ili više fizičkih ili pravnih lica između kojih ne postoji odnos kontrole opisan u alineji 1) ove tačke, a za koje se smatra da predstavljaju jedan rizik, jer su tako međusobno povezana da, ako bi za jedno od tih lica nastali finansijski problemi, posebno teškoće povezane sa finansiranjem ili otplatom, druga lica ili sva ostala lica

vjerojatno bi se i sama suočila sa poteškoćama povezanim sa finansiranjem ili otplatom.

v) Lica u posebnom odnosu sa bankom su:

- 1) član bankarske grupe u kojoj je banka,
- 2) lice sa najmanje 5% učešća u banci ili u licima koja su članovi bankarske grupe u kojoj je banka i članovi uže porodice tih lica,
- 3) pravno lice u kojem banka ima kvalificirano učešće,
- 4) pravno lice u kojem član uprave, član nadzornog odbora ili prokurista banke i članovi uže porodice tih lica ima kvalificirano učešće,
- 5) član nadzornog odbora, član uprave banke, nosilac ključnih funkcija banke, prokurista banke i članovi uže porodice tih lica,
- 6) član uprave, član nadzornog odbora ili prokurista pravnog lica iz podtač. 2) i 4) ove tačke,
- 7) član organa upravljanja i rukovođenja i prokurista člana bankarske grupe u kojoj je banka i članovi uže porodice tih lica,
- 8) lice koje sa bankom ima zaključen ugovor o radu koji tim licima omogućuje značajan utjecaj na poslovanje banke, odnosno koji sadrži odredbe kojima se određuje naknada tom licu po posebnim kriterijima koji se razlikuju od kriterija po standardnim ugovorima o radu, pod uslovom da se ne radi o licima iz podtač. 2) i 5) ove tačke, drugo lice koje, zbog prirode odnosa tog lica sa bankom, predstavlja lice u sukobu interesa u poslovanju sa bankom ili lice koje ima značajan utjecaj na vršenje aktivnosti u banci,
- 9) pravno lice čiji je član organa upravljanja i rukovođenja ili prokurista istovremeno i član uprave ili član nadzornog odbora ili prokurista banke,
- 10) pravno lice čiji član uprave ima 10% ili više dionica banke sa pravom glasa.

z) Pod članom uže porodice lica iz tačke u) ovog člana smatraju se:

- 1) partner iz bračne ili vanbračne zajednice, dijete ili posvojeno dijete tog lica,
- 2) lice koje izdržava pojedinac ili njegov partner iz bračne ili vanbračne zajednice,
- 3) lice koje nema potpunu poslovnu sposobnost i koje je stavljeno pod starateljstvo tog lica.

aa) Nosioi ključnih funkcija su lica koja obavljaju one funkcije u banci koje omogućavaju značajan utjecaj na poslovanje banke, a koji nisu ni članovi uprave ni nadzornog odbora.

bb) Više rukovodstvo su fizička lica koja obavljaju rukovodne funkcije u banci i odgovorna su za svakodnevno vođenje njenog poslovanja i za svoj rad odgovaraju upravi.

cc) Supervizija je proces provjere sigurnosti i solidnosti/boniteta banaka putem ocjene njihovog finansijskog stanja, sistema za upravljanje rizikom i usklađenosti sa svim primjenjivim zakonima i podzakonskim propisima.

dd) Lice u finansijskom sektoru je banka, razvojna banka, društvo za osiguranje, mikrokreditna organizacija, ovlašteni učesnik na tržištu vrijednosnih papira, društvo za upravljanje investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima, lice koje obavlja poslove finansijskog lizinga, društvo za upravljanje imovinom, društvo koje se bavi kupoprodajom plasmana, društvo koje obavlja poslove faktoringa, društvo za posredovanje u osiguranju, društvo koje se bavi kartičnim poslovanjem, kao i drugo pravno lice koje se pretežno bavi finansijskom djelatnošću u zemlji ili inostranstvu.

ee) Depozitom se smatra novčani polog na osnovu ugovora zaključenog sa bankom kada se banka obavezala da primi, a deponent da položi kod banke određeni novčani

iznos. Ovim ugovorom banka stječe pravo raspolaganja deponovanim novcem i obavezuje se na vraćanje prema uslovima predviđenim u ugovoru.

ff) Kreditom se smatra ugovor kojim se banka obavezuje da korisniku kredita stavi na raspolaganje određeni iznos novčanih sredstava, na određeno ili neodređeno vrijeme, za neku namjenu ili bez utvrđene namjene, a korisnik se obavezuje da banci plaća ugovorenu kamatu i dobijeni iznos novca vrati u vrijeme i na način kako je utvrđeno ugovorom.

gg) Osnovni kapital banke predstavlja zbir redovnog osnovnog kapitala nakon regulatornog usklađivanja i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornog usklađivanja.

hh) Dopunski kapital je zbir instrumenata kapitala, subordiniranih dugova, općih rezervi za kreditne gubitke i drugih stavki dopunskog kapitala nakon umanjivanja za regulatorna usklađivanja, koji ne može biti veći od jedne trećine osnovnog kapitala. Instrumenti kapitala i subordinisani dugovi treba da ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital banke na način koji propisuje Agencija.

ii) Indirektno ulaganje predstavlja mogućnost lica koje nema direktno vlasništvo u banci da efektivno ostvari vlasnička prava u banci koristeći direktno vlasništvo drugog lica u banci.

jj) Neaktivni račun je račun na kojem nije bilo aktivnosti od vlasnika računa, uključujući deponovanje ili povlačenje sredstava sa računa od vlasnika u periodu od jedne godine od dana posljednje aktivnosti vlasnika računa, a u slučaju oročenih depozita godinu nakon datuma dospeljeća.

kk) Regulatorni kapital (priznati kapital) predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala, nakon regulatornih usklađivanja.

ll) Sistem internih kontrola jest skup procesa i postupaka uspostavljenih za adekvatnu kontrolu rizika, praćenje učinkovitosti i djelotvornosti poslovanja banke, pouzdanosti njezinih finansijskih i ostalih informacija te usklađenosti s propisima, internim aktima, standardima i kodeksima radi osiguranja stabilnosti poslovanja banke.

mm) Osigurani povjerilac je svaki povjerilac banke koji ima založno pravo na pokretnoj ili nepokretnoj imovini ili pravima upisano u odgovarajuće javne registre.

nn) Izloženost banke predstavlja zbir svih bilansnih i svih vanbilansnih izloženosti kreditnom i ostalim vrstama rizika prema jednom licu ili grupi povezanih lica.

oo) Knjiga trgovanja znači sve pozicije u finansijskim instrumentima i robi koje banka ima sa namjerom trgovanja ili da bi se zaštitile pozicije koje ima sa namjerom trgovanja.

pp) Bankarska knjiga označava sve stavke aktive i vanbilansa banke koje nisu identifikovane kao pozicije knjige trgovanja.

rr) Sistemski rizik je rizik od poremećaja u finansijskom sistemu koji bi mogao imati ozbiljne negativne posljedice za finansijski sistem i privredu u cjelini.

ss) Sistemski značajna banka je banka čije bi pogoršanje finansijskog stanja ili prestanak rada imali ozbiljne negativne posljedice na stabilnost finansijskog sistema.

tt) Ključne funkcije su aktivnosti, usluge ili poslovi čiji bi prekid obavljanja vjerovatno doveo do ugrožavanja stabilnosti finansijskog sistema ili poremećaja u pružanju neophodnih usluga realnom sektoru uslijed veličine, tržišnog učešća i povezanosti subjekta koji ih obavlja sa ostalim učesnicima u finansijskom sistemu, a naročito uzimajući u obzir mogućnost da neko drugi nesmetano preuzme obavljanje ovih aktivnosti, usluga ili poslova.

uu) Tijelo za restrukturiranje je tijelo koje je posebnim propisom ovlašteno za restrukturiranje lica u finansijskom sektoru i poduzimanje mjera restrukturiranja, kao i

odgovarajuće tijelo Evropske unije sa ovim nadležnostima u skladu sa propisima Evropske unije.

vv) Vanredna javna finansijska podrška predstavlja dozvoljenu državnu pomoć u skladu sa zakonom kojim se uređuje sistem državne pomoći u Bosni i Hercegovini, a koju davalac može pružiti u vanrednim situacijama kao pomoć u spašavanju ili restrukturiranju banaka u skladu sa ovim zakonom.

Član 16.

(Osnivanje organizacionog dijela banke sa sjedištem u Federaciji)

(1) Banka sa sjedištem u Federaciji prije zahtjeva za osnivanje organizacionog dijela na teritoriji Federacije, Agenciji dostavlja na mišljenje elaborat o ekonomskoj opravdanosti osnivanja organizacionog dijela, koji sadrži:

a) plan poslovanja za period od najmanje tri godine od dana početka rada organizacionog dijela sa finansijskim pokazateljima i njihovim utjecajem na rezultate poslovanja banke;

b) visinu eventualnih ulaganja u organizacioni dio;

c) informatičku opremljenost i povezanost sa bankom;

d) plan kadrova koji će biti zaposleni u organizacionom dijelu (broj i kvalifikacijska struktura);

e) drugu dokumentaciju predviđenu podzakonskim aktom Agencije.

(2) Banka Agenciji dostavlja zahtjev za osnivanje organizacionog dijela iz stava (1) ovog člana poslije davanja pozitivnog mišljenja na elaborat, sa sljedećom dokumentacijom:

a) odluku nadležnog organa o osnivanju organizacionog dijela sa nazivom, sjedištem i djelatnostima koje će se obavljati u tom organizacionom dijelu;

b) izjavu da će banka u novom organizacionom dijelu osigurati efikasnu zaštitu aktive u skladu sa odredbama Odluke o minimalnim standardima sistema interne kontrole u bankama;

c) izjavu da će banka u novom organizacionom dijelu osigurati primjenu Programa, politika i procedura koje su sačinjene prema odredbama Odluke o minimalnim standardima aktivnosti banaka na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma;

d) odluku nadležnog organa o imenovanju rukovodioca dijela banke sa naznakom njegovih ovlaštenja, te dokazima o njegovoj stručnoj spremi, državljanstvu i radnom iskustvu;

e) dokaz o osiguranom poslovnom prostoru;

f) drugu dokumentaciju predviđenu podzakonskim aktom Agencije.

(3) Banka je dužna zatražiti prethodnu saglasnost Agencije i za sve promjene koje se tiču organizacionih dijelova iz stava (1) ovog člana (adresa sjedišta, organizacioni oblik, organizaciona pripadnost i dr.), uz dostavljanje dokumentacije navedene u stavu (2) ovog člana, izuzev dokumentacije koja se ne mijenja i koju Agencija već posjeduje.

(4) Banka je dužna Agenciji dostaviti datum tačnog početka rada organizacionog dijela, ovjerenu fotokopiju izvršenog upisa istog u sudski registar i rješenje nadležnog organa o ispunjavanju tehničkih uslova i drugih uslova propisanih za obavljanje bankarskih djelatnosti, u roku od 15 dana od dana upisa, odnosno dobivanja rješenja.

(5) Banka sa sjedištem u Federaciji uz zahtjev za osnivanje organizacionog dijela na teritoriji RS ili Brčko Distrikta dostavlja Agenciji dokumentaciju iz st. (1) i (2) ovog člana.

(6) Banka je dužna poslije izdavanja rješenja iz stava (11) ovog člana da se obrati regulatornoj instituciji RS, odnosno Brčko Distrikta u cilju dobivanja njihove saglasnosti.

(7) Banka je dužna Agenciji dostaviti Rješenje o odobrenju osnivanja organizacionog dijela izdato od institucije iz stava (6) ovog člana kao i ovjerenu fotokopiju upisa u sudski registar osnovanog organizacionog dijela u roku od 15 dana od dana odobrenja, odnosno upisa.

(8) Banka uz zahtjev za osnivanje organizacionog dijela u inostranstvu, dostavlja Agenciji dokumentaciju iz st. (2) i (3) ovog člana i dozvolu nadležnog organa Federacije za iznošenje sredstava u inostranstvo, u svrhu osnivanja organizacionog dijela.

(9) Banka je dužna poslije izdavanja rješenja iz stava (11) ovog člana da se obrati nadležnoj instituciji zemlje u kojoj osniva organizacioni dio.

(10) Banka je dužna Agenciji dostaviti Rješenje o odobrenju osnivanja organizacionog dijela izdato od institucije iz stava (9) ovog člana i ovjerenu fotokopiju akta o upisu organizacionog dijela u evidenciju zemlje djelatnosti izdato od nadležne institucije te zemlje, u roku od 15 dana od dana upisa.

(11) Rješenje po zahtjevu iz st. (2), (5) i (8) ovog člana, Agencija će izdati u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva sa kompletnom dokumentacijom.

Član 27.

(Adekvatnost regulatornog kapitala)

(1) Banka je dužna da, u zavisnosti od rizičnog profila i sistemskog značaja banke, u svakom trenutku osigura iznos kapitala adekvatan vrstama, obimu i složenosti poslova koje obavlja i rizicima kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju.

(2) Banka je dužna da u svakom trenutku ispunjava stopu adekvatnosti regulatornog kapitala najmanje na nivou od 12%. Stopa adekvatnosti regulatornog kapitala banke predstavlja odnos regulatornog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku.

(3) Banka ocjenjuje kapital adekvatnim u odnosu na vrstu i nivo rizika kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju u skladu sa propisom iz stava (9) ovog člana.

(4) Izuzetno, Agencija može pojedinoj banci odrediti i stopu adekvatnosti regulatornog kapitala veću od propisane u stavu (2) ovog člana, ako se na osnovu vrste i stepena rizika, sistemskog značaja banke i poslovnih aktivnosti banke utvrdi da je to potrebno.

(5) Banka održava i zaštitne slojeve kapitala, na način propisan aktima Agencije iz stava (9) ovog člana.

(6) Banka je dužna utvrditi i provoditi adekvatnu i sveobuhvatnu strategiju i postupke za kontinuirani interni proces procjene adekvatnosti kapitala.

(7) Banka je dužna kontinuirano preispitivati strategiju i postupke iz stava (6) ovoga člana, kako bi osigurala da su sveobuhvatni i u skladu sa vrstom, obimom i složenosti poslova koje obavlja.

(8) Ako banka ne ispunjava uslove iz st. (1), (2), (4) i (5) ovog člana, Agencija će utvrditi rok koji ne može biti duži od 60 dana, u kojem banka treba da poduzme aktivnosti u cilju povećanja kapitala.

(9) Agencija će detaljnije propisati:

a) karakteristike, vrste, način i iznos pojedinih stavki koje se uključuju u izračun redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala,

- b) način izračuna stope adekvatnosti regulatornog kapitala, stope redovnog osnovnog kapitala, stope osnovnog kapitala, kao i drugih stopa kapitala, stope finansijske poluge,
- c) kapitalne zahtjeve za određene vrste rizika (kreditni, tržišni, operativni i dr.), i
- d) postupke procjenjivanja, način i rokove izvještavanja Agencije o internom procesu procjene adekvatnosti kapitala u bankama.

Član 49.

(Nespojivost funkcija članova nadzornog odbora)

- (1) Član nadzornog odbora ne može biti zaposlenik niti prokurista te banke, a ni druge banke u BiH, izuzev lica iz stava (3) ovog člana.
- (2) Član nadzornog odbora ne može biti lice izabrani zvaničnik na državnom, entitetskim, kantonalnim i općinskim nivoima.
- (3) Lice ili ovlašteni zastupnik pravnog lica ne može biti predsjednik ili član nadzornog odbora u više banaka istovremeno, osim ukoliko to lice ili to pravno lice posjeduje više od 50% dionica u svakoj banci. Isto lice ne može istovremeno biti predsjednik ili član nadzornog odbora u više od dvije banke u BiH.
- (4) Član nadzornog odbora ne može biti lice koje je član nadzornog odbora ili uprave u više od pet privrednih društava, shodno članu 48. stav (6) tačka e) ovog zakona.

Član 55.

(Nadležnosti nadzornog odbora)

U skladu sa nadležnostima, nadzorni odbor banke:

- a) saziva sjednice skupštine banke i utvrđuje prijedlog dnevnog reda;
- b) utvrđuje prijedloge odluka za skupštinu banke i kontroliše njihovo provođenje;
- c) bira predsjednika nadzornog odbora;
- d) utvrđuje prijedlog poslovne politike i strategiju banke i plan poslovanja i podnosi skupštini banke na konačno usvajanje, te utvrđuje strategiju i politike preuzimanja rizika i upravljanje rizicima u poslovanju, program za održavanje adekvatnosti regulatornog kapitala i provođenje postupaka internog procesa procjene adekvatnosti kapitala banke prema njenom profilu rizika i osigurava uslove za njihovo provođenje;
- e) usvaja plan oporavka banke;
- f) odlučuje o organizacionoj strukturi banke koja osigurava jasnu i preciznu podjelu nadležnosti, dužnosti i odgovornosti organizacionih dijelova u banci na način kojim se sprečava sukob interesa i osigurava transparentan i dokumentovan proces donošenja i provođenja poslovnih odluka u skladu sa utvrđenim nadležnostima i ovlaštenjima;
- g) usvaja opće uslove poslovanja banke i druge opće akte banke, te odlučuje o njihovim izmjenama i dopunama;
- h) usvaja politiku naknada u banci, u skladu sa posebnim podzakonskim aktom Agencije kojim su propisani regulatorni zahtjevi u pogledu politike i prakse naknada;
- i) donosi politike i procedure za izbor i procjenu ispunjenja uslova za članove uprave banke, u skladu sa podzakonskim propisima Agencije;
- j) osigurava uslove za uspostavu efikasnih kontrolnih funkcija u banci i nadzire njihovo funkcioniranje, što uključuje donošenje odluke o naknadama nosioca ključnih funkcija u banci (interne revizije, upravljanja rizicima i praćenja usklađenosti), kao i strateških

godišnjih planova rada kontrolnih funkcija i usvajanje godišnjih i polugodišnjih izvještaja istih;

k) usvaja izvještaje odbora za reviziju;

l) utvrđuje godišnji plan poslovanja banke, uključujući i finansijski plan;

m) usvaja izvještaj uprave o poslovanju po polugodišnjem i godišnjem obračunu, sa bilansom stanja i bilansom uspjeha i izvještajem interne revizije i izvještajem eksterne revizije i podnosi skupštini godišnji izvještaj o poslovanju banke, koji obavezno uključuje finansijski izvještaj i izvještaje eksternih revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju;

n) podnosi skupštini izvještaj o radu nadzornog odbora sa godišnjim izvještajem o poslovanju banke, finansijskim izvještajima, izvještajem društva za reviziju, izvještajem interne revizije i odbora za reviziju;

o) predlaže raspodjelu i način upotrebe dobiti i način pokrića gubitka;

p) imenuje i razrješava upravu banke i nadzire njen rad;

r) imenuje i razrješava sekretara banke, te imenuje i razrješava nosioce ključnih funkcija u banci, predlaže eksternog revizora banke i imenuje internog revizora;

s) imenuje i razrješava odbor za reviziju, odbor za naknade, odbor za rizike, odbor za imenovanja, odbor za glasanje i druge specijalizirane odbore koji mu pružaju stručnu pomoć u vršenju nadzora poslovanja banke;

t) periodično revidira usvojene politike i procedure i druge interne akte banke, koje je nadzorni odbor usvojio;

u) odobrava kupovinu, prodaju, zamjenu, uzimanje ili davanje u lizing, i druge transakcije imovinom, direktno ili posredstvom supsidijarnih društava u toku poslovne godine u obimu od 15% do 33% knjigovodstvene vrijednosti ukupne imovine banke po bilansu stanja na kraju prethodne godine;

v) predlaže skupštini kupovinu, prodaju, zamjenu, uzimanje ili davanje u lizing, i druge transakcije imovinom, direktno ili posredstvom supsidijarnih društava u toku poslovne godine u obimu većem od 33% knjigovodstvene vrijednosti ukupne imovine banke po bilansu stanja na kraju prethodne godine;

z) daje prethodnu saglasnost za zaključivanje pravnog posla koji dovodi do ukupne izloženosti banke od 10% priznatog kapitala prema jednom licu ili grupi povezanih lica ili do svakog narednog povećanja ove izloženosti;

aa) donosi poslovnik o radu i poslovnike o radu svojih odbora;

bb) obavještava Agenciju i druge nadležne organe i institucije o nepravilnostima utvrđenim u nadzoru poslovanja banke;

cc) odobrava emisiju novih dionica postojeće klase u iznosu do trećine zbira nominalne vrijednosti postojećih dionica i određuje iznos, vrijeme prodaje i cijenu ovih dionica koja ne može biti manja od prosječne tržišne vrijednosti postojećih dionica iste klase u 30 uzastopnih dana prije dana donošenja odluke i

dd) obavlja druge poslove u skladu sa zakonskim i drugim propisima, statutom i drugim internim aktima donesenih na osnovu statuta.

Član 57.

(Odbori nadzornog odbora)

(1) Nadzorni odbor imenuje odbor za reviziju, odbor za naknade, odbor za rizike, odbor za imenovanja i druge odbore.

(2) Nadzorni odbor banke koja je značajna s obzirom na veličinu, internu organizaciju i vrstu, obim i složenost poslova koje obavlja dužan je pored odbora za reviziju osnovati odbor za naknade, odbor za imenovanja i odbor za rizike.

(3) Ako banka nije značajna s obzirom na veličinu, internu organizaciju i vrstu, obim i složenost poslova i nema odbor za naknade ili odbor za imenovanja, nadzorni odbor dužan je izvršavati zadatke iz člana 60. i/ili člana 62. ovog zakona.

(4) Članovi odbora za naknade, odbora za rizike i odbora za imenovanja imenuju se iz redova članova nadzornog odbora banke, odnosno članova nadzornog odbora i najviše jednog lica iz stručne službe u banci. Svaki od odbora mora imati najmanje tri člana, od kojih jedan mora biti imenovan za predsjednika odbora.

(5) Agencija će donijeti podzakonski propis kojim pobliže uređuje zadatke i način organizacije i rada pojedinog odbora iz ovoga člana, te način i obim primjene zahtjeva za osnivanje odbora.

Član 70.

(Dužnosti i odgovornosti članova nadzornog odbora i uprave)

(1) Članovi uprave i nadzornog odbora banke dužni su da, u roku od mjesec dana od dana stupanja na dužnost, nadzornom odboru banke i Agenciji dostave pisanu izjavu koja sadrži podatke o:

a) svom cjelokupnom imovinskom stanju i članova uže porodice sa podacima o svakoj pojedinačnoj vrsti imovinskog prava čija tržišna vrijednost prelazi 20.000,00 KM,

b) pravnom licu u kojem oni ili članovi njihove porodice učestvuju u organima upravljanja ili rukovođenja ili imaju kvalificirano učešće u tom pravnom licu.

(2) Ako se podaci u izjavi o imovinskim stanju promijene, lica koja su dala izjavu dužna su o toj promjeni obavijestiti nadzorni odbor i Agenciju u roku od mjesec dana od dana kada su saznali za promjenu.

(3) Podatke iz stava (1) ovog člana nadzorni odbor dostavlja skupštini banke najmanje jednom godišnje i Agenciji najkasnije do 31.3. tekuće godine za prethodnu.

(4) Članovi uprave i nadzornog odbora dužni su banci, pored podataka iz stava (1) ovog člana, prijaviti i svaki drugi direktan ili indirektan interes u pravnom licu sa kojim je banka uspostavila ili namjerava da uspostavi poslovni odnos.

(5) Članovi nadzornog odbora i uprave banke dužni su postupati u skladu sa visokim profesionalnim i etičkim standardima upravljanja bankom, djelujući u interesu banke, te u najvećoj mogućoj mjeri spriječiti donošenje odluka zasnovanih na ličnim interesima ili u okolnostima koje mogu ili su već uzrokovale sukob interesa, te svojim postupanjem poticati adekvatnu organizacijsku kulturu, dajući prioritet profesionalnom, poštenom i savjesnom obavljanju aktivnosti na svim organizacionim nivoima, te jasno definiranim, transparentnim i dosljedno primijenjenim linijama odgovornosti i ovlaštenjima unutar organizacione strukture banke.

(6) Nadzorni odbor i uprava banke su dužni da u skladu sa zakonskim nadležnostima poduzimaju pravovremene i adekvatne mjere radi sprečavanja nezakonitih ili neprimjerenih radnji i utjecaja koji su štetni ili nisu u najboljem interesu banke i njenih dioničara, deponenata, klijenata, regulatora, supervizora i drugih zainteresiranih strana i koje vrše lica koja imaju značajno ili kontrolno učešće u toj banci.

(7) Ukoliko više nisu ispunjene pravne ili statutarne odredbe za normalno funkcioniranje nadzornog odbora i uprave banke u skladu sa odredbama ovog zakona, Agencija će poduzeti propisanu supervizorsku mjeru definirajući vremenski rok za

promjenu sastava nadzornog odbora i uprave banke. Ukoliko se u okviru zadatog vremenskog roka ne otklone propusti, Agencija može oduzeti dozvolu za rad banci, u skladu sa članom 22. ovog zakona.

(8) Banka je dužna bez odgađanja, a najkasnije u roku od tri radna dana, obavijestiti Agenciju o prestanku mandata člana uprave i nadzornog odbora te navesti razloge za prestanak mandata.

(9) Članovi nadzornog odbora i uprave banke dužni su da se obučavaju i stručno usavršavaju u okviru programa banke.

(10) Banka odnosno odbor za imenovanje je dužna da pri odabiru članova nadzornog odbora i uprave banke odredi širok raspon kvaliteta, kompetencija i strukture.

(11) Agencija može propisati da izjava iz stava (1) ovog člana sadrži i druge podatke.

Član 79.

(Sistem upravljanja rizicima u banci)

Banka je dužna da, srazmjerno vrsti, obimu i složenosti poslova koje obavlja i rizicima svojstvenih modelu poslovanja, uspostavi i provodi efikasan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji obuhvata:

a) jasnu organizacionu strukturu sa dobro definiranim, preglednim i dosljednim linijama ovlaštenja i odgovornosti unutar banke, uspostavljenu na način da se izbjegne sukob interesa,

b) efikasno upravljanje svim rizicima kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju,

c) odgovarajuće sisteme unutrašnjih kontrola koji uključuju i odgovarajuće administrativne i računovodstvene postupke,

d) politike naknada koje su u skladu s odgovarajućim i efikasnim upravljanjem rizicima i koje upućuju na odgovarajuće i efikasno upravljanje rizicima,

e) postupak interne procjene adekvatnosti kapitala banke i postupak interne procjene adekvatnosti likvidnosti banke i

f) plan oporavka.

Član 81.

(Vrste rizika u poslovanju banke)

(1) Sistem upravljanja rizicima u banci mora biti uspostavljen na način da obuhvati sve rizike koje banka smatra značajnim i kojim je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju i iste treba da definira u svojoj strategiji, politikama i procedurama za upravljanje rizicima, a minimalno sljedeće rizike:

a) kreditni rizik;

b) rizik likvidnosti;

c) tržišne rizike (pozicijski rizik, valutni rizik, robni rizik i drugi tržišni rizici);

d) operativni rizik;

e) kamatni rizik u bankarskoj knjizi;

f) rizik zemlje;

g) rizik usklađenosti;

h) koncentracijski rizik;

- i) rizik namirenja;
- j) strateški rizik;
- k) reputacijski rizik;
- l) ostali rizici.

(2) Kreditni rizik je, u smislu ovog zakona, rizik gubitka zbog neispunjavanja dužnikove novčane obaveze prema banci.

(3) Rizik likvidnosti je rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti banke da podmiri svoje dospjele novčane obaveze. Agencija može odlučiti o potrebi nalaganja posebnih zahtjeva za likvidnost kojima su obuhvaćeni likvidnosni rizici kojima je banka izložena ili bi mogla biti izložena, pri čemu će voditi računa o modelu poslovanja banke, sistemima, procesima i mehanizmima banke, nalazu supervizije koja je provedena u skladu s članom 139. ovog zakona i sistemskom likvidnosnom riziku.

(4) Tržišnim rizicima, u smislu ovog zakona, smatraju se pozicijski rizik, valutni rizik i robni rizik. Pozicijski rizik je rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene finansijskog instrumenta ili kod derivata, promjene cijene odnosno varijable. Valutni rizik je rizik gubitka koji proizlazi iz promjene kursa valute i/ili promjene cijene zlata. Robni rizik je rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene robe.

(5) Operativni rizik je rizik gubitka zbog neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudi i sistema ili vanjskih događaja, uključujući pravni rizik.

(6) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige uslijed promjene kamatnih stopa.

(7) Rizik države je rizik koji se odnosi na državu porijekla lica prema kojem je banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati svoja potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla tog lica. Rizik zemlje obuhvata političko-ekonomski rizik i rizik transfera.

(8) Rizik usklađenosti je rizik od izricanja mogućih mjera i kazni te rizik od nastanka značajnoga finansijskog gubitka koji banka može pretrpjeti zbog neusklađenosti s propisima, standardima i kodeksima te internim aktima.

(9) Koncentracijski rizik je svaka pojedinačna, direktna ili indirektna, izloženost prema jednom licu, odnosno grupi povezanih lica ili skup izloženosti koje povezuju zajednički činitelji rizika kao što su isti privredni sektor, odnosno geografsko područje, istovrsni proizvodi, odnosno primjena tehnika smanjenja kreditnog rizika, uključujući posebno rizike povezane sa velikim indirektnim kreditnim izloženostima prema pojedinom davaocu kolaterala koji može dovesti do takvih gubitaka koji bi mogli ugroziti nastavak poslovanja banke ili materijalno značajne promjene njenog rizičnog profila.

(10) Rizik namirenja predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital banke zbog razlike u ugovorenoj cijeni namirenja za određeni dužnički, vlasnički, devizni ili robni instrument i njene sadašnje tržišne vrijednosti.

(11) Strateški rizik je rizik gubitka do kojeg dolazi zbog nepostojanja dugoročne strategije razvoja banke, donošenja pogrešnih poslovnih odluka, neprilagođenosti promjenama u ekonomskom okruženju i sl.

(12) Reputacijski rizik je rizik gubitka povjerenja u integritet banke do kojeg dolazi zbog nepovoljnog javnog mišljenja o poslovnoj praksi banke, koje proizlazi iz aktivnosti banke, poslovnih veza banke sa pojedinačnim klijentima ili aktivnosti članova organa banke, neovisno o tome postoji li osnova za takvo javno mišljenje.

(13) Banka je dužna donijeti i provoditi primjerene politike i procedure upravljanja rizicima kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju.

(14) Agencija će propisati minimalne zahtjeve u pogledu upravljanja rizicima u banci, koji između ostalog, uključuju identifikaciju, mjerenje, praćenje i kontrolu rizika.

Član 89.

(Velika izloženost)

(1) Izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica smatra se velikom izloženošću ako je njena vrijednost jednaka ili prelazi 10% priznatog kapitala.

(2) Banka je dužna usvojiti politike i procedure za utvrđivanje i praćenje pojedinačnih izloženosti i ukupne izloženosti, kao i izloženosti prema licima povezanim sa bankom, odnosno vodi evidenciju i o istim prati i izvještava u skladu sa podzakonskim aktima Agencije.

Član 90.

(Najveća dopuštena izloženost)

(1) Izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika ne smije prelaziti 25% priznatog kapitala banke.

(2) Najveći dopušteni iznos kredita koji nije osiguran kolateralom u skladu sa propisima Agencije prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne smije biti veći od 5% priznatog kapitala banke.

(3) Banka može u izuzetnom slučaju prekoračiti ograničenja iz stava (1) ovog člana za izloženosti u knjizi trgovanja ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

a) izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica za izloženosti iz bankarske knjige ne prelazi ograničenje iz stava (1) ovog člana, tako da prekoračenje u potpunosti proizlazi iz knjige trgovanja,

b) banka je dužna ispuniti dodatni kapitalni zahtjev u vezi sa prekoračenjem ograničenja izloženosti od 25% priznatog kapitala banke u knjizi trgovanja,

c) ako je od prekoračenja iz knjige trgovanja prošlo 10 ili manje dana, izloženost u knjizi trgovanja prema tom licu ili toj grupi povezanih lica ne smije prelaziti 500% priznatog kapitala banke,

d) sva prekoračenja ograničenja od 25% priznatog kapitala iz knjige trgovanja koja traju duže od 10 dana zajedno ne prelaze 600% priznatog kapitala banke.

(4) U svakom od slučajeva prekoračenja ograničenja, banka bez odgađanja obavještava Agenciju o iznosu prekoračenja, nazivu lica na koje se prekoračenje odnosi, odnosno grupi povezanih lica na koje se prekoračenje odnosi.

(5) Banka je dužna uz obavijest priložiti opis mjera koje će provesti radi usklađivanja sa zahtjevima za ograničenja iz ovog člana i navesti rok u kojem će te mjere biti provedene.

(6) Agencija daje rješenje banci za usklađivanje sa ograničenjem, odnosno rok za usklađivanje.

(7) Agencija propisuje bliže uslove i način izračuna velike izloženosti kao i zbir svih najvećih dozvoljenih izloženosti banke.

Član 99.

(Posebni uslovi za kupoprodaju materijalno značajnog iznosa plasmana)

(1) Banka prodavac može zaključiti ugovor o kupoprodaji materijalno značajnog iznosa plasmana ako su pored općih uslova kupoprodaje plasmana ispunjeni i sljedeći posebni uslovi:

- a) osiguran trajan prijenos plasmana ili rizika i koristi po osnovu plasmana,
- b) banka prodavac ne preuzima, neposredno ili posredno, odgovornost za kvalitet prodatih plasmana, uključujući njihovu naplativost i kreditnu sposobnost dužnika, na osnovu kojeg je utvrđena ugovorena prodajna cijena i
- c) upravljanje i naplata prodatih plasmana obavlja se u skladu sa propisima Agencije.

(2) Banka prodavac je dužna najkasnije u roku od 60 dana prije zaključivanja ugovora o kupoprodaji materijalno značajnog iznosa plasmana u pisanoj formi zatražiti saglasnost Agencije o ispunjenosti općih i posebnih uslova kupoprodaje i dostaviti propisanu dokumentaciju.

Član 110.

(Sprječavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti)

(1) Banka ne smije stjecati, vršiti konverzije ili transfere, niti posredovati prilikom stjecanja, konverzije ili transfera novca ili druge imovine za koju zna ili bi mogla osnovano pretpostaviti da je stečena vršenjem krivičnog djela.

(2) Banka se ne smije upustiti u transakciju za koju zna ili za koju može osnovano pretpostaviti da je namijenjena pranju novca u skladu sa propisom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

(3) Banka ne smije vršiti konverzije ili transfere, niti posredovati prilikom stjecanja, konverzije ili transfera novca ili druge imovine za koju zna ili bi mogla osnovano pretpostaviti da bi se mogle koristiti za finansiranje terorističkih aktivnosti u skladu sa propisom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, propisima kojima se uređuje uvođenje i primjena određenih privremenih mjera radi efikasnog provođenja međunarodnih restriktivnih mjera i Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN.

(4) Zabranjeno je da banka vrši konverzije ili transfere, kao i posreduje prilikom stjecanja, konverzije ili transfera novca ili druge imovine, za koju se zna ili bi se moglo osnovano pretpostaviti da bi ih mogli koristiti pojedinci ili pravna lica ili organi koji opstruiraju ili prijetu opstrukcijom ili predstavljaju značajan rizik od aktivne opstrukcije provođenja mirovnog procesa, u skladu sa propisima kojima se uređuje uvođenje i primjena određenih privremenih mjera radi efikasnog provođenja međunarodnih restriktivnih mjera.

(5) Banka je dužna uspostaviti internu kontrolu i internu reviziju, kao i politike i procedure u cilju otkrivanja i sprječavanja transakcija koje uključuju kriminalne aktivnosti i pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti.

(6) Banka je dužna da izradi procjenu rizika kojom utvrđuje stepen rizičnosti grupa klijenata ili pojedinog klijenta, poslovnog odnosa, transakcije ili proizvoda u vezi sa mogućnošću zloupotrebe u svrhu pranja novca ili finansiranja terorističkih aktivnosti, u skladu sa propisima iz ove oblasti.

(7) Banka je dužna da u svom poslovanju izvršava obaveze i zadatke, kao i poduzima mjere i radnje definirane propisima koji uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

(8) Banka je dužna Agenciji dostavljati mjesečni statistički izvještaj o transakcijama iz st. (2) do (4) ovog člana, o kojim je izvijestila nadležni organ za primanje i analizu izvještaja, u formi koju propiše Agencija.

Član 124.

(Dostava izvještaja Agenciji i njihovo objavljivanje)

(1) Banka je dužna dostaviti Agenciji godišnje finansijske izvještaje najkasnije do posljednjeg dana februara tekuće godine, a revizorski izvještaj društva za reviziju najkasnije do 31.05. tekuće godine.

(2) Banka je dužna da izvještaj društva za reviziju u skraćenom obliku, u roku od 15 dana po njegovom prijemu, objavi na svojim internet stranicama i u jednom ili više dnevnih listova dostupnih na cijeloj teritoriji BiH i o tome, uz dostavu kopije objave, odmah obavijesti Agenciju.

(3) Banka je dužna svoje revidirane godišnje finansijske izvještaje zajedno sa svojim godišnjim izvještajem objaviti na svojim internet stranicama i učiniti dostupnim najkasnije u roku od šest mjeseci od isteka poslovne godine na koju se oni odnose.

(4) Osim objavljivanja revidiranih godišnjih izvještaja banka je dužna na kraju svakog prvog polugodišta da objavi nerevidirane polugodišnje izvještaje, kao i informacije koje sadrže imena članova nadzornog odbora i uprave i svih dioničara koji imaju 5% ili više dionica sa glasačkim pravima.

(5) Izvještaj iz stava (4) ovog člana banka je dužna objaviti u roku od 30 dana nakon isteka prvog polugodišta u jednom ili više dnevnih lokalnih listova dostupnih na cijeloj teritoriji BiH.

(6) Nadređena banka koja ima sjedište u Federaciji dužna je objaviti svoje revidirane konsolidirane godišnje finansijske izvještaje i konsolidirani godišnji izvještaj za grupu shodno odredbama propisa koji uređuje računovodstvo i reviziju na način iz stava (3) ovog člana i u roku od devet mjeseci od isteka poslovne godine na koju se oni odnose.

(7) Agencija propisuje elemente i sadržaj izvještaja društva za reviziju u skraćenom obliku koji se javno objavljuje.

Član 137.

(Supervizija banaka)

(1) Osnovni ciljevi supervizije koju obavlja Agencija su održavanje povjerenja u bankarski sistem u Federaciji, očuvanje njegove sigurnosti i stabilnosti i zaštita deponenata.

(2) Superviziji Agencije podliježe djelatnost banaka sa sjedištem u Federaciji, organizacioni dijelovi banke sa sjedištem izvan Federacije, supsidijarnih lica, predstavništva stranih banaka, kao i druga pravna lica koji su predmet konsolidovane supervizije (članovi bankarske grupe i holdinzi) u skladu sa odredbama ovog zakona. Obim i principi te supervizije su definirani ovim zakonom i propisom koji uređuje poslovanje Agencije i podzakonskim propisima Agencije.

(3) U vršenju supervizije nad bankom, Agencija ima pravo uvida u poslovne knjige i drugu dokumentaciju, kao i zahtijevati druge informacije od lica koja su imovinskim i

upravljačkim odnosima povezana sa bankom, lica na koje je banka prenijela značajan dio svojih poslovnih aktivnosti, kao i vlasnika kvalificiranog učešća u banci.

(4) Superviziju iz stava (2) ovog člana Agencija će regulirati i provoditi sa nadležnim regulacionim tijelom.

Član 139.

(Obim supervizije banaka)

(1) U skladu sa ovim Zakonom i zakonom koji propisuje status, nadležnosti i mandat Agencije, Agencija pri obavljanju supervizije provjerava zakonitost poslovanja banke uključujući organizaciju, strategije, politike, postupke i procedure koje je banka donijela radi usklađivanja svog poslovanja s propisima, i ocjenjuje rizike kojima banka jest ili bi mogla biti izložena i to:

a) utjecaj rizika banke na bankarski sistem,

b) rizike koji su utvrđeni kroz rezultate testiranja otpornosti banke na stres, uzimajući u obzir prirodu, obim i kompleksnost poslova banke.

(2) Na osnovu supervizije iz stava (1) ovog člana Agencija utvrđuje osiguravaju li organizacija, strategije, politike, postupci i procedure koje je uspostavila banka te kapital i likvidnost banke primjeren sistem upravljanja i pokrivenost rizika kojima je banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju.

(3) Agencija će se pri utvrđivanju učestalosti i intenziteta obavljanja supervizije iz stava (1) ovog člana za pojedinu banku rukovoditi veličinom i značenjem banke za bankarski sistem u Federaciji te vrstom, obimom i složenošću poslova koje banka obavlja kao i načelom razmjernosti.

(4) Kada na osnovu supervizije Agencija za pojedinu banku to ocijeni potrebnim, provodit će pojačanu superviziju, između ostalog i na način da će:

a) povećati broj i učestalost neposrednih nadzora te banke;

b) imenovati savjetnika u skladu s odredbama ovog zakona;

c) zatražiti dodatno ili učestalije izvještavanje Agencije od strane te banke;

d) obavljati dodatne ili učestalije provjere operativnih, strateških ili poslovnih planova te banke;

e) obavljati superviziju pojedinog segmenta poslovanja i postojećih potencijalnih rizika.

Član 196.

(Posebni upravnik)

(1) Agencija donosi rješenje o imenovanju posebnog upravnika u banci u restrukturiranju, ako ocijeni da bi promjena načina upravljanja i rukovođenja bankom doprinijela ostvarivanju ciljeva restrukturiranja.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana Agencija može donijeti u bilo kom trenutku u postupku restrukturiranja.

(3) Agencija je dužna da donese rješenje iz stava (1) ovog člana kada se postupak restrukturiranja pokreće nad bankom kojoj se ukida dozvola za rad.

(4) Posebni upravnik se imenuje najduže na godinu dana, a njegov mandat se izuzetno može produžiti za još godinu dana ako Agencija procijeni da je to potrebno da bi se okončale započete aktivnosti radi ostvarivanja ciljeva restrukturiranja, odnosno da su i dalje ispunjeni uslovi iz stava (1) ovog člana.

(5) Rješenjem iz stava (1) ovog člana utvrđuje se visina naknade za rad posebnog upravnika, koja pada na teret banke.

(6) Agencija može u toku mandata posebnog upravnika donijeti rješenje kojim se on razrješava funkcije i imenuje drugi posebni upravnik.

(7) Posebni upravnik mora biti lice nezavisno od banke i ispunjavati uslove iz člana 64. ovog zakona.

(8) Danom donošenja rješenja iz stava (1) ovog člana, prestaju funkcije članovima uprave i nadzornog odbora banke i ovlaštenja skupštine banke, a funkcije uprave i nadzornog odbora banke, kao i ovlaštenja skupštine banke - preuzima posebni upravnik.

(9) Dosadašnji članovi uprave, druga ovlaštena lica s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima banke i zaposlenici dužni su sarađivati sa posebnim upravnikom, te mu odmah omogućiti pristup cjelokupnoj poslovnoj i ostaloj dokumentaciji banke te sastaviti izvještaj o primopredaji poslovanja, dati mu sva obrazloženja ili dodatne izvještaje o poslovanju banke. Posebni upravnik ima pravo udaljiti lice koje onemogućuje njegov rad te, ovisno o okolnostima pojedinog slučaja, zatražiti pomoć nadležnog tijela unutrašnjih poslova.

(10) Posebni upravnik dužan je da poduzme sve mjere potrebne za ostvarivanje ciljeva restrukturiranja, kao i da primjeni instrumente i mjere restrukturiranja, u skladu s rješenjem Agencije o provođenju postupka restrukturiranja nad bankom. Te mjere mogu uključivati povećanje kapitala, promjenu vlasničke strukture banke ili preuzimanje njezine imovine, prava ili obaveza od strane institucija koje su finansijski i organizacijski stabilne, a u skladu s odabranim instrumentom restrukturiranja.

(11) Izvršavanje obaveza posebnog upravnika iz stava (10) ovog člana ima prednost u odnosu na druge obaveze koje proizlaze iz propisa ili internih akata banke.

(12) Posebni upravnik može angažovati, o trošku banke, nezavisne stručnjake u oblasti bankarstva, finansija, računovodstva ili druge odgovarajuće struke, pod uslovima koje odobrava Agencija.

(13) Posebni upravnik dostavlja Agenciji izvještaj o poslovanju banke i njenom finansijskom stanju, kao i radnjama koje je poduzeo pri izvršavanju njegovih dužnosti najmanje tromjesečno, a na zahtjev Agencije i češće. Posebni upravnik je dužan da izvještaj Agenciji podnese i na početku i na kraju svog mandata.

(14) Kontrolu nad vršenjem funkcija i ovlaštenja posebnog upravnika vrši Agencija.

(15) Rješenjem iz stava (1) ovog člana mogu biti utvrđena izvjesna ograničenja funkcija i ovlaštenja posebnog upravnika, kao i njegova dužnost da, prije poduzimanja određenih pravnih radnji, pribavi saglasnost Agencije.

(16) Agencija na svojoj internet stranici objavljuje imenovanje posebnog upravnika.

(17) Rješenje o imenovanju, razrješenju ili produžetku mandata posebnog upravnika banke bez odlaganja se dostavlja posebnom upravniku i banci u kojoj je imenovan, objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH" i u jednim ili više dnevnih novina dostupnih na cijeloj teritoriji BiH i upisuje u evidenciju banaka iz člana 20. ovog zakona i registar društava kod nadležnog suda.

(18) Ako drugo nadležno tijelo za restrukturiranje namjerava da imenuje posebnog upravnika za drugog člana bankarske grupe, Agencija će sa tim drugim nadležnim tijelom za restrukturiranje razmotriti mogućnost imenovanja istog posebnog upravnika za te članove bankarske grupe, radi olakšavanja provođenja mjera restrukturiranja.